

שתי משניות ליום משנה שלמה

יו"ל ע"י משנה שלמה

העמותה להנחלת אהבת התורה ואהבת ישראל (ע"ר)

מס' עמותה: 580553329

משנה שלמה עמותה להנחלת אהבת התורה ואהבת ישראל (ע"ר)

טל': 052-5802345 מייל: mishna.shlema@gmail.com כתובת: עין שמש 23 גני תקווה 55900

פרויקט שתי משניות ליום - לעילוי נשמת הרה"ק רבי אברהם מתתיהו ב"ר מנחם נחום זצוק"ל כ"ק האדמו"ר מסטנשט הרה"ק רבי חיים זאנוויל ב"ר משה זצוק"ל כ"ק אדמו"ר מריבניץ

"תנא דבי אליהו כל השונה הלכות בכל יום מובטח לו שהוא בן העולם הבא שנאמר: "הליכות עולם לו" אל תיקרי הליכות אלא הלכות". - רש"י: הלכות - משנה וברייתא, הלכה למשה מסיני.

הלימוד היומי לעילוי נשמת

הגה"ק רבי שאול בהג"ר אריה לייב לעוונשטס, זצ"ל
 הרה"ק רבי מאיר בהרה"ק ר' אליעזר הורוויץ זצ"ל
 הרה"ק רבי מרדכי בהרה"ק ר' אברהם מקוזמיר, זצ"ל
 הבחור נתנאל חיים ע"ה בן הרב לירון ומירב כהן שיבלחט"א

משנה ח'

רבינו עובדיה מברטנורא

תינוק שנמצא בצד עיסה - תינוק טמא שנמצא בצד עיסה טהורה וחתוכה של עיסה זו בידו.

רבי מאיר מטהר - רבי מאיר לטעמיה דחייש למיעוטא וסבר דרוב תינוקות מטפחים בעיסה, ושמא לקח הוא עצמו את הבצק וטימא את העיסה, ומיעוט אין מטפחים ושמא אדם טהור לקח ונתן לו, ועיסה זו בחזקת טהרה עומדת, סמוך למיעוטא לחזקה ואיתרע לה רובא, והוי פלגא ופלגא וטהור לענין תינוק שאין בו דעת לישאל.

החכמים מטמאים - לטעמייהו דלא חיישי למיעוטא, ורוב תינוקות מטפחים. והלכה כחכמים.

נקירת - נקבים נקבים יש בעיסה מחמת התרנגולים שנקרו בה.

שינגבו את פיהן בארץ - דרך התרנגולים לאחר ששתו מנגבין פיהן בארץ, הילכך אם יש קרקע מפסקת בין משקין לכברות כדי שיוכלו לנגב בה פיהן לאחר ששתו, הכברות טהורים. ואם לאו, טמאים, שהרי נטמאו במשקין טמאים שהיה בפיהן של תרנגולים. ואע"ג דבשיש קרקע מפסקת מספקא לן אם נגבו פיהן אם לא, הוי ספק טומאה בדבר שאין בו דעת לישאל, וספיקו טהור.

שהוא פיקת - ואין דרכו לשתות כל זמן שהוא מוצא לאכול, שהוא אומר כל שעה משקין מצויין ואין כל שעה אוכלין מצויין. והלכה כרבי אליעזר בן יעקב.

תינוק טמא, ויש מבארים שסתם תינוק טמא הוא, לפי שדרכו לחטט (לטפח) בידיו באשפה, שמצויים בה שרצים מתים, וכן בגלל שנשים נידות רגילות לחבקו ולנשקו **שנמצא בצד העיסה** הטהורה **והבצק** חתיכה מהעיסה **בידו** ויש ספק שמא נטל התינוק את הבצק מתוך העיסה וטימאה, או שמא אדם אחר שהוא טהור הוציא את הבצק מתוך העיסה ונתן אותה לתינוק - **רבי מאיר - מטהר** את העיסה לפי שתולה הוא שאדם טהור נטל את הבצק ונתן לתינוק, ואע"פ שרוב התינוקות מטפחים בעיסה (היינו שדרכם להכות בידיהם על העיסה), מכל מקום הואיל ומיעוטא אין מטפחים ועיסה זו בחזקת טהרה עומדת, הרי שיש כאן מיעוט וחזקה נגד הרוב, וכמחצה על מחצה הוא, וכיוון שתינוק אין בו דעת להישאל, לפיכך תולים שאדם טהור נתן לו את הבצק והעיסה טהורה, **וחכמים - מטמאים** את העיסה, **שדרך התינוק לטפח** בעיסה, לפיכך חוששים שהתינוק בעצמו טיפח בעיסה ולקח ממנה את הבצק וטימא את העיסה*. **בצק שיש בו נקירת תרנגולים** היינו בצק שיש בו חורים שנעשו ע"י תרנגולים שניקרו בו, **ומשקין טמאין בתוך הבית** ומן הסתם שתו התרנגולים בתחילה מהמים ואח"כ ניקרו בבצק, אזי **אם יש בין משקין לכפרות** מרחק כזה **כדי שינגבו** היינו שיש מרחק כזה בין המשקים לבצק שבו יספיקו התרנגולים לנגב **את פיהם בארץ** שכן דרך התרנגולים לנגב את פיהם לאחר שתייתם, ולפיכך אם יש מרחק כזה בין המשקים לבצק כדי שיוכלו לנגב שם את פיהם לאחר שתייתם - **הרי אלו טהורין** כיכרות הבצק טהורים, שאע"פ שיש ספק אם ניגבו את פיהם אם לא, הרי זה ספק טומאה בדבר שאין בו דעת להישאל, וספקו טהור, ויש מבארים שתולים שניגבו פיהם קודם שניקרו הואיל וכך היא דרכם, או משום שיש ספק ספיקא (2 ספקות), ספק אם שתו מהמים, ואפילו אם שתו, יש ספק שמא ניגבו את פיהם. אבל אם אין בין המשקים לבצק מספיק מקום (מרחק) כדי שינגבו את פיהם בארץ, הבצק טמא, שחזקה על התרנגולים ששתו וניקרו בבצק עם המשקים הטמאים שבפיהם, **ובכפרה ובכלב** שאכלו מהבצק, הבצק נשאר טהור אם יש בין המשקים לבצק - מספיק מרחק **כדי שילחכו** בינתיים **את לשונם** לאחר השתייה עוד לפני שיגיעו לבצק, שכן דרכם ללחך בלשונם את המשקים שבשפת פיהם, **ושאר כל הבהמה** שאכלו מהבצק, אם יש מספיק מרחק בין המשקים לבצק - **כדי שיתנגב** שתייבש מעצמו המשקה שבשפת פיהם קודם שיגיעו לבצק, הבצק טהור, **רבי אליעזר בן**

לעילוי נשמת

מורי ורבי הרה"ק יצחק יגן ב"ר יעקב ורחל זצוק"ל מור"ר אבי דוד שלום ב"ר שלמה דב וברכה שיפמן ע"ה הרבנית פעריל דבורה ע"ה בת הרב ישראל צבי יאיר מרת חיה רויזא בת מוה"ר נטע צבי שלאינגר ע"ה

לקבלת המשנה היומית למייל או לוצאפ ולהנצחות

ניתן לשלוח מייל לכתובת: mishna.shlema@gmail.com

או לשלוח הודעה לנייד: 052-5802345 או: 053-4287288

יעקב שחולק - **מטהר בפלג** כלומר שגם אם כלב אכל מהבצק ואפילו אם הבצק הוא קרוב מאד למשקים, הבצק טהור, והטעם הוא לפי **שהוא הכלב פקח, שאין דרפו להניח את המזון וליילך למים**, לשתות, שידע הוא שאין האוכל מצוי לו כל כך לעומת המים שמצויים לו יותר ולכן אין הוא עוזב את האוכל והולך למים. ובתוספא נכתב שאומר הכלב לעצמו בכל שעה משקים מצויים ואין בכל שעה אוכלים מצויים, ולכן כשהוא מוצא מאכל, אוכל הוא כל שבעו קודם שישתה, ואינו חוזר לאכול אחר ששתה, והרי שוודאי לא שתה מהמשקים הטמאים קודם שאכל מן הבצק, ולכן הבצק טהור.

*בגמרא (נידה יח, ע"ב) מבואר שחכמים הולכים לשיטתם שאין חוששים למיעוט, וכאילו אינו קיים כלל, ובמקרה של 'רוב' ו'חזקה' - 'רוב' עדיף, והרמב"ם מבאר טעם המחלוקת, שלדעת רבי מאיר יש כאן ספק אם התינוק נטל בעצמו את הבצק מן העיסה וטימא את העיסה, או שאחר נטל את הבצק ונתן לו, לפיכך ספקו טהור, והעיסה טהורה, לפי שאין בה דעת להישאל, וחכמים סוברים: שאין כאן ספק, לפי שחזקה שהתינוק מטפח בעיסה לפיכך העיסה טמאה.

משנה א

רבינו עובדיה מברטנורא

הזורק - כיבר לבין המפתחות. לא שנא זרק כבר טהור לבין מפתחות טמאות, ולא שנא זרק מפתחות טמאות לבין הכיכרות, ולא נודע אם נגע הכיכר במפתחות הטמאות, **טהור** הכיכר, דסבירא ליה להאי תנא זורק כמי שאין בו דעת לישאל דמי.

רבי יהודה אומר כבר לבין המפתחות טמא - דסבירא ליה לרבי יהודה זורק כמי שיש בו דעת לישאל דמי, וספיקו טמא. מיהו כשזרק (מפתח טמא בין כיכרות), טהור, הואיל והטומאה אינה נחה במקום אלא עוברת על הטהור, ספקו טהור. ואין הלכה כרבי יהודה. וכבר ומפתחות דנקט במתניתין, הוא הדין לכל שאר דברים הנזרקים, אלא משום דאורחיהו דאינשי לזרוק כבר ומפתחות זה לזה, משום הכי נקט הני.

הזורק טמאה ממקום למקום ויש ספק שמא נגעה הטומאה בטהרות, וכן הזורק דבר טהור ממקום למקום, כגון: הזורק **כפר טהור לבין המפתחות** הטמאים, ואין ידוע אם נגע הכיכר במפתחות, או שזרק **מפתח טמא לבין הכפרות** הטהורים, ואין ידוע אם נגע המפתח בכיכרות - **טהור** הכיכר שזרק לבין המפתחות הטמאים - טהור, וכן הכיכרות שזרק לביניהם מפתח טמא - טהורים, לפי שהזורק דינו כדבר שאין בו דעת להישאל, הואיל ובשעה שהגיעו זה לזה, לא היה האדם לידם, ולא ברור לו אם היתה אפשרות שיגעו זה בזה, **רבי יהודה שחולק אומר: הזורק כפר טהור לבין המפתחות** הטמאים - הכיכר **טמא** שלדעת רבי יהודה דינו של הזורק הוא כמי שיש בו דעת להישאל, הואיל והספק בא מכוח זריקתו, וספק טומאה ברשות היחיד בדבר שיש בו דעת להישאל הרי ספקו טמא, ברם הזורק **מפתח טמא לבין הכפרות** הטהורים - **טהור** הכיכרות טהורים, לפי שהטומאה לא נחה במקום אלא נזרקה, וספק הטומאה הנזרקה - ספקו טהור, ברם ספק טהרה הנזרקה - ספקה טמא, הואיל והטומאה נחה במקום*. משנתנו הביאה את הכיכרות והמפתחות בתור דוגמא כי אנשים רגילים לזרוק דברים אלו ממקום למקום, אולם הוא הדין לשאר דברים הנזרקים.

*יש מפרשים שטעמו של תנא קמא הוא: לפי שכל הנזרקים ספקם טהור, בין אם זורקים טומאה ובין אם זורקים טהרה, ורבי יהודה סובר שספק טהרה הנזרקה - טמא, הואיל ויש מקום לטומאה לנוח. ולעני"ד יש לשאול אם כן מדוע מביאים המפרשים כטעם לדברי רבי יהודה במקרה הראשון שהזורק כיכר לבין המפתחות - טמא, כיוון שדין הזורק הוא כמי שיש בו דעת להישאל וכו', והרי יכלו בפשטות לומר שטמא כיוון שהזורק טהרה ספקו טמא. והתירוץ הוא עפ"י התפארת ישראל שאע"פ שגם במקרה השני היה צריך להיות הדין שהיות והמפתח נזרק ע"י אדם הרי זה נחשב כמי שיש בו דעת להישאל ולכן ספקו טמא, אלא כיוון שבמקרה זה

הטומאה לא נחה במקום אלא נזרקה, לפיכך באה המשנה לחדש שהכלל שטומאה שלא נחה
במקום ספקה טהור, גובר על הכלל שספק דבר שיש בו דעת להישאל ברשות היחיד ספקו טמא.
ולכן מביאים המפרשים את שני הטעמים הנ"ל

by Getty